

CANAVAR OTU ve MÜCADELESİ

Dr. Eda AKSOY

Bitkisel Biyoçeşitlilik ve Geofit Araştırma Merkezi

Mavi çiçekli canavar otu

Beyaz çiçekli canavar otu

Mısırlı canavar otu

Boğumlu canavar otu

Canavar otu tam parazit bir yabancı ot olduğu için yaşamını konukçu bitkiden alacağı su ve besin maddeleri ile sürdürür. Bu nedenle canavar otlarının çimlenmesi ve gelişmesi için mutlaka köküne tutunacağı bir konukçu bitki olması gerekir.

Konukçu bitki nedir ve canavar otunun konukçuları hangi bitkilerdir?

Canavar otu tohumunun çimlenip bağlanabildiği ve yaşamını sürdürmek için besin ve suyunu aldığı bitkilere konukçu bitki denir. Canavar otunun türüne göre konukçusu değişir. Örneğin; mavi çiçekli canavar otu konukçu olarak en fazla **domates**, **patates**, ve **tütünü**, beyaz çiçekli canavar otu, **mercimek** ve **baklayı**, boğumlu canavar otu ise **ayçiçeğini** tercih eder.

Canavar otları verim kaybı yapar mı?

Canavar otlu kültür bitkisi susuz kalmış gibi sararıp solabilir, gelişmesi geri kalır, verimi düşer hatta yoğun yerlerde ölür. Ayrıca tütün ve ayçiçeğinde olduğu gibi kalitenin düşmesine de neden olabilir. Canavar otlarının kültür bitkilerinde oluşturduğu verim kaybı, bu parazitin yoğunluğuna bağlı olarak % 5-100 arasında değişir.

Canavar otlarıyla mücadele nasıl yapılmalıdır?

Canavar otlarının sorun olduğu her kültür bitkisinde etkili ve ekonomik mücadele yöntemi yoktur. Bu nedenle canavar otunun sorun olduğu kültür bitkisindeki en uygun mücadele şeklini bilmek gerekir. Canavar otunun çok küçük, toz benzeri ve çok sayıdaki tohumlarının toprakta 10 yıldan fazla canlı kalabilmesi ve kolayca yayılması mücadelesini zorlaştırmaktadır. Öncelikle canavar otunun sorun olduğu kültür bitkilerinde bulaşık alanlardan temiz alanlara canavar otlarının bulaşması önlenmelidir.

Canavar otlarıyla mücadele

- Bulaşmayı önleme** canavar otlarının mücadelesinde dikkat edilmesi gereken en önemli, en kolay ve en ekonomik yöntemdir. Bulaşmayı önlemek için;
  - Temiz tohumluk ve fide kullanılmalı, sertifikalı tohumlar tercih edilmelidir.
  - İyi yanmış hayvan gübresi kullanılmalıdır.
  - Toplanan canavar otları kesinlikle tarla içine, kenarlarına bırakılmamalı, sulama kanallarına atılmamalıdır. Bunlar derin çukurlara gömülmeli ya da yakılmalıdır.
  - Sulama suyunun canavar otu tohumu içermemesine dikkat edilmelidir.
  - Bulaşık alanlarda kullanılan tarımsal alet ve makineler başka bir alanda kullanılmadan önce temizlenmelidir.
  - Bulaşık alanlarda otlayan hayvanların temiz alanlara girmesi engellenmelidir.
- Elle çekme** tarlada canavar otu tohum bağlamadan önce yapılmalıdır. Toplanan canavar otları mutlaka yakılmalı ya da derin çukurlara gömülmelidir.
- Derin sürüm**, toprağın ilk 10 cm derinliğinde yer alan canavar otu tohumlarını daha derinlere gömerek, canavar otu yoğunluğu azaltılır. Derin sürüm yapıldıktan sonra mümkün olduğunca toprak işlemeden kaçınılmalı ya da işleme yüzeysel yapılmalıdır.
- Münavebe** tarlada canavar otu konukçusu olan kültür bitkilerini yetiştirmek canavar otu yoğunluğunu her yıl arttıracaktır. Bu nedenle mısır, pamuk, buğday ve arpa gibi canavar otunun konukçusu olmayan bitkiler münavebede kullanılmalıdır.
- Toprağın örtü ile ısıtılması** (Solarizasyon) ile elde edilen yüksek sıcaklıkta toprak içerisindeki canavar otu tohumları ölmektedir. Bu uygulama oldukça etkili olup, örtü altı sebze üretiminde kullanılmaktadır.
- İlaçlı mücadele**, ülkemizde canavar otlarına karşı ruhsat almış yabancı ot öldüren ilaçlar (herbisitler) bulunmaktadır. Bu ilaçlarla ilgili detaylı bilgiler için en yakın tarım teşkilatına başvurunuz.

Bu bilgiler TÜBİTAK'ın desteği ve TAGEM'in organizasyonu ile Biyolojik Mücadele Araştırma İstasyonu'nun Koordinatörlüğünde tamamlanmış olan "Ülkesel Canavar Otu Projesi" kapsamında Hazırlanmıştır.
Detaylı Bilgi İçin İrtibat telefonu: (0322) 344 17 84 veya (0216) 323 55 64